

Jubileul de 50 de ani

„GAZETEI TRANSILVANIEI”.

Craiova, 1 Ianuarie 1888.

Cu „Gazeta” am crescut, cu ea în mână am îmbătrânit.

Din ea am învățat și în ea m'am deprins să scrie românește.

Totul dela ea, pe lângă sinul mamei mele, am supt adevăratele sentimente de limbă și naționalitate românească.

Trăiască fundatorul „Gazetei” ilustrul încărunțit în lupte, d-lu *Georgiu Barițiu!*

Trăiască redactorul ei Dr. *Aurel Mureșianu*, pășind cu vrednicie pe urmele antecesorilor săi!

Simeon Mihălescu, profesor de liceu.

Reghinul săsesc, 13 Ianuarie 1888.

Cu ocaziunea jubileului bătrânei „Gazeta Transilvaniei”, primesc sincerile noastre gratulări!

Gloria întemeietorilor ei, perseverență și tăria următorilor lor, ca să vedă isbenda drepturilor naționale!

Dăe cerul să trăiască „Gazeta” și națiunea în etern!

Înainte! Noi te vom sprijini!

Eugen Crisianu, *Patriciu Barbu*,
Protopopul Rațiu, *Dr. Todea*,
Mihailu Orbonașu.

Căfelul-român, la 1888 Ianuarie.

Domnule Redactor!

Subscrișii, întăriți în convingerea, că prestarea tributului de recunoștință și manifestarea respectului și a devoțiunii față de promovătorii binelui intelectual și material în sinul unui popor, nu sunt legate de festivități și bucurii momentane; ba nutriți de credință, că chiar festivitatea imposantă, care ați avut fericirea a-o serba însoțită de urările binevoitoare ale întregii românim, a fost numai efluxul recunoștinței, devoțiunii și respectului obștei românești: deși *post festa*, dăra totuși încă totu sub impresiunea momentelor fericitoare și ale entuziasmului de care palpită adă inima fiilor lui *Quirină*, venim și noi la finea lustrilor de de cece ani ai existenței „Gazetei”, și incoarea altor lustru pe de de cece ori mai mulți și mai fericiți a vă felicita: primul: ca nonagenar scădut și defatigat în puterile fizice, ca fostu soțu de luptă și valoroșilor D-tale predecesori dela întemeierea „Gazetei” până adă, în apusul zilelor vieți-mi scăpătate, stându-le intru ajutor materialmente și moralmente după câtu i-a permis împrejurările și sörtea vieții; al doilea: ca ucenic și recrutu ce se inițiază în lupta redeșteptării naționale începute prin bătrânii venerabili ce adă între vaetele mulțimei recunoșcătoare disparu de pe firmamentul națiunei române.

Domnule Redactor! Vă dorim ca abilitatea, zelul, energia și bărbăția ce i-au caracterizat pe glorioșii D-vostru antecesor să nu vă părăsescă nici când; scim noi că „virtutem nunquam deserit invidia”, ci până ce vei redigea organul d-tale în spiritul de până acuma, înzadaru se va găti geniul pustiirii să-lu stingă din

cartea vieții, oh, înzadaru! căci poporul și cu poporul Dumnezeu va fi pururea cu el; căci scrisu este, „vox populi vox Dei”.

La luptă înainte cu Dumnezeu! Noi, cei bătrâni, ne vom ruga pentru isbenda cauzei drepte ce-o pledați, eră noi cei tineri ne vom înșira la luptă sub stindardul „Gazetei”.

Vivat „Gazeta” cu întrepidi ei conducători!

Simion Boksa, Parochu. și Archidiacon. emeritu. *Grațianu Flonta*, cooperatoru-preoțescu.

B. Lazuri, 4 Ianuarie 1888.

„Gazeta Transilvaniei!”

Strălucesc, luminează,

Din inină 'ți-urază:

Alexandru Pele preot, *Stefanu Jete*, *Georgie Neagu* învățător.

Caracal, 10 Ianuarie 1888.

Domnule Director! Regret că nu am putut lua parte la jubileul de 50 ani al mamei „Gazeta Transilvaniei”, care a luptat cu atata ardore pentru redeșteptarea noastră națională.

Urezu din inimă, ca sub conducerea D-Vostru „Gazeta” să vedă dorințele realizate!

Trăiască Directorul „Gazetei!”

A. Hențescu, farmacist.

Secașu, lângă Oravița, 25 Decembrie 1887.

Noi Români din Secașu venim cu un sufletu a'ți aduce, „Gezetă” felicitările noastre sincere și profunde din incidentul jubileului de 50 de ani ai existenței tale gloriose și ai luptei tale încoronate.

Inimile noastre palpiteză pline de entuziasm la serbarea acestui eveniment unic în felul său la noi și cugetul nostru se lăgăna în brațele dorului inefabil de a ne mai ajunge asemenea fericiri. Pronia divină reverse darurile sale ceresci preste tine, lungescăți viața și se'ți înmulțescă puterile ca să ne fii digi neînvinși și să ne poți învăța mult, mulți ani minte și frăția românească.

Ioan Popovits preot gr.-or. *Ion Coca* negustor, *Petru Daba*, *Nicolae Grivu*, *Alexa Popa*, *Ionu Vucă*, *Leontie Popa*, *Alexa Pasula*, *Ios. Stupinabu*, *Dumitru Pascu*, *Akim Wuk*, *Iacob Manda*, *Ion Ciorobară*, *Alexa Bușilă*, *Nicola Măruga*, *Pavelu Bică*, *Filip Roina*, *Filip Roșka*, *Teodor Grivu*, *Teodor Bunia*, *Akim Gruia*, *Akim Sekula*, *Iosif Manciu*, *Atanasie Dragu*, *Avram Popa* învățător gr.-or., *Valentinu Dioniu* docente rom.-unită.

Sigu, 8 Ianuarie 1888.

Fii salutată „Gazeta”, Matrônă a ginte române, pre care Tu o-ai condus în continuu în timp de 50 de ani. Tu te bucuri acuma de fructele mari ale ostenelelor Tale. Jubileul Tău este o serbătoare măreță a națiunei. Națiunea română dorește împreună cu Tine, ca și de aci înainte săi poți fi spre ajutor și 'Ți dorește ca Atotputernicul Dumnezeu să Te trădescă la mulți ani, și în grelele împrejurări să-Ți dea puteri și mai tari!

Ioan Popiliu.

Brașov, 12 (24) Ianuarie 1888.

A disu deputatul Meltzl în dietă, că Maghiarii nu pot avea tendința de a maghiarisa pe Sași, pentru că esistența Sașilor ca Sași

este un interes de frunte maghiar.

Este interesant modul cum apretiază organul național săsesc din locu „Kronstädter Zeitung” declarațiunea de mai sus a deputatului sașu.

„Se poate ceti printre rânduri — dice numita foia — că, după Meltzl, Maghiarii trebuie să dorască esistența Sașilor în Ardelu ca contra-pondu față cu românismul. Esistența românismului prin urmare trebuie că nu este în interesul maghiar și de aci urmăză cu necesitate în sensul logicei lui Meltzl, că față cu românismul ca și față cu slavismul există tendința de maghiarizare.”

„Intrebăm acum — continuă „Kronst. Ztg.” — luat'a guvernul unguresc și societatea maghiară față cu România, Serbia, Slovacia și Croația măsură de maghiarizare, cari să nu fi lovită totodată și pe Sași?”

„In ce constă adecă măsurile de maghiarizare? In prima linie în legile școlare maghiarizătoare și în nerespectarea legii de naționalitate.”

„Oare limba maghiară nu s'a impus totu așa de riguros școlilor săsesci, ca și celorlalte școle nemaghiare?”

„Nu se calcă legea de naționalitate în ținuturile cu populațiune săsescă totu așa, ca și în alte ținuturi?”

„Nu se întințeză pretutinden, în comune săsesci, tocmai așa ca și în cele românești, școle de stat maghiare, cari n'au altu scopu decât de a maghiarisa? N'au voit să introducă limba maghiară chiar și în grădinele de copii săsesci?”

„N'au încercat a înmulți numărul Maghiarilor în orașe săsesci, tocmai așa ca în alte orașe nemaghiare, transplantând într'ensele o mulțime de funcționari maghiari, cari prea adeseori numai spre onore nu-i servesc maghiarismului, er administrațiunei numai spre favoru nu-i sunt?”

„Nu s'au maghiarizat pe calea ordinațiunei esamenelor farmaciștilor nu numai pentru Sași, ci și pentru celelalte naționalități?”

„Și — spre a aminti și ultimele două măsuri de maghiarizare, deși nu cele mai de căpeteniă — nu lovesc ilegală impunere de a scrie pe scrisorile oficiale adresele unguresce, nu lovesc ilegală pretensiune de a da chitanțe unguresce perceptoratelor reg. pe Sași ca și pe Români?”

„Poate să nege optimismul lui Meltzl aceste fapte?”

După ce pune aceste întrebări, „Kronstädter Zeitung” ajunge la logica conclusiune, că Sașii nu sunt mai puțin amenințați în esistența lor prin nisuințele de maghiarizare, der fiindu mai slabă la număr sunt multu mai periclități ca celelalte naționalități.

Din acestă a lor propriă convicțiune Sașii își pot trage învățătura.

Este mai favorabil, mai politic și mai practic lucru pentru ei de a forma o „falangă” cu guvernul și cu Maghiarii asupritori, ori de a forma o falangă cu

naționalitățile deopotrivă cu ei asuprite și prigonite?

Situațiunea din afară.

Corespondentul din Viena alu „Agenției Havas” a transmis resumatul mai multor conversațiuni ce a avut la Pesta cu diferite personaje politice, precum și opiniile asupra situațiunei ce circula în camera deputatilor unguri și în cercurile guvernamentale.

Mai înainte de tôte țineam a ne da semă, decât simțământul rășboinicu este așa de adencu după cum se crede în streinătate. Adevărul e, că cu tôte că se depărtează naturalmente ori-ce idee de provocare, perspectiva unui rășboiu pare a fi acceptată atatu în stanga câtu și în drepta Camerei.

Lumea se îndoiesce de aceea, că o învoielă ar fi posibilă.

Amu dice chiar, că e temere de unu compromis care, după părerea aproape generală, n'ar putea decât să prelungească situațiunea precară actuală, fără a inspira încrederea pentru viitor și fără a permite încetarea preparativilor. Chiar în jurul președintelui consiliului. d. Tisza, nu se arată nici o încredere în menținerea păcii, și aci asemenea predomină opiniunea, că rășboiul ar fi preferabil unu compromis care n'ar regula nimic, admitend că acestu compromis ar fi cu puțință.

Der cu tôte acestea am întreatu pe mai multe personaje politice, decât Germania ar sili la Viena să se accepte un compromis, ce s'ar face la Pesta?

— In afară de intervenirea rusescă, ce Berlinul n'ar îndrăzni a ne propune, ni s'a răspuns: noi nu vedem altă soluțiune serioasă pentru Bulgaria, der în sferșitu, decât s'ar găsi una, am fi siliți să cedăm.

— Tocmai pentru acestă lumea voescă din când în când se forteze pe d. Tisza a repeta vechile sale declarațiuni, pentru a împedea, prin aceste declarațiuni, ori-ce tentativă de acestu soi.

D. Helfy, autorul unei interpelări recente, ne dicea în acestă privință:

„Noi voim să audim din nou pe guvernul spunendu-ne, și nu ne îndoim că ne va spune, că țera nu va permite ca o intervenire să se facă, nici să se aducă vătămăre autonomiei bulgare.”

Intrebărăm atunci pe d. Helfy, cum înțelege elu acestă autonomie? Compörtă ea celu puțin influența de care se bucura Rusia sub prințul de Battenberg?

— De loc, — ne spuse elu.

— Atunci, decât Bulgarii, modificand simțimintele lor, ar goni pe prințul Ferdinand și ar numi unu prinț favorabil Rusiei?

— După noi, conchise d. Helfy, primejdiile și sorții de conflict ar rămăne aceiași.

Vom adăuga, că acestă opinie aproape intransigentă există cu diferite nuanțe în celelalte cercuri din cameră și chiar, der mai ascunsă, în cercurile guvernamentale.

Voirăm să cunoșcem în urmă impresiunea reală pricinuită prin continuarea înarmărilor rusesci, și opiniunea asupra rolului actualu alu Germaniei și asupra concursului său în casu de rășboiu. E convingerea, că Rusia cată să recâștige, în ori ce stare de cauză, perderea de timp ce-i impune lunga sa mobilizare și după opiniunea emisă de cercurile guvernamentale *acesta poate să*

facă situațiunea foarte critică în puțină timp.

Cu toate că în ceasul acesta, în interiorul Austro-Ungariei, pregătirile, înarmările și mișcările de trupe se fac pe o scară mare s'a decis să se lucreze, într'o lună sau două, și poate chiar înainte prin măsuri luate mai aproape de graniță, decât Rusia nu va înceta să armeze. Din acest moment pacea va fi foarte multă compromisă; căci admitându-se că Germania ar voi să evite un conflict austro-rus, ceea ce nu e de loc demonstrat, nu se vede cum ar putea, fără a găsi mai dinainte o soluțiune a cestiunei bulgare, să împiedice pe Rusia și Austria de a se apropia față-că față de granițele lor respective. De altminterea, cu toate cele ce s'au spus deputații unguri n'au pierdut încrederea în Germania, pentru ocrotirea intereselor austro-ungare în Balcani. Dacă ar trebui să izbucnescă un conflict din cauza ueltilor militare ale Rusiei, se crede deci în camera din Pesta nu numai că Germania nu s'ar opune, dar și că ar sprijini fără a întârzi armile austro-ungare.

Preocupările financiare, precum și temerile asupra rezultatului unei campanii nu esu la ivelă decât într'un mod timid.

Orî care ar fi rezultatul acesteia din urmă, se crede numai, în stânga camerei, că o modificare a dualismului ar pute să urmeze de aci.

În cazul cel mai rău, ne vorbindu decât de pierderile materiale, Austria ar evacua Bosnia și Herzegovina

Se așteaptă răspunsul d-lui Tisza, care se duce mai înainte la Viena, ca să primescă instrucțiuni cum are să răspundă.

Din camera ungară.

Terminându deputatul național sasu Meltzl vorbirea sa, se ridică deputatul *Blasiu Orban*, care, după ce își exprimă părerea de rău că liberalismul lui Tisza aparține deja ați reminiscențelor istorice, dice cu privire la vorbirea deputatului sasu:

Salutî cuvintele ce le-am auzit, care au atinsu corde de frățietate, ce de mult nu s'au auzit. Dacă făcarea fiu alu nobilei națiuni săsesci ar cugeta ca Meltzl, s'ar înlătura îndată diferențele ce există încă ați și nu numai s'ar realisa ușor împăciuirea cu statul, ci și celelalte fracțiuni de națiuni ale Ardealului s'ar pute alipi una de alta și să lucreze în comun în interesul țării.

Bugetul nu-lu primesc; regimul lui Tisza e o plagă pentru țară, cu toate astea n'ar dori ca mărtea să scape țera de el, din contră îi dorește viață lungă, dar nu caministru-președinte. (Paritate.)

Președintele: Facu pe oratoru atentu

asupra unei expresiuni ce contradice cele mai primitive noțiuni ale dreptului de stat maghiar. A vorbitu adecă de națiunea săsescă și de celelalte fracțiuni de națiuni în Ardeal și așa ceva nu cunosc dreptul de stat maghiar. (Aplause.)

Ore se nu scie președintele — ori se preface că nu scie — cumcă în acestu stat nu e numai națiune maghiară, ci că și Sasii sunt națiune, și Românii, și Slovacia, și Sărbii ș. a. și că toate acestea împreună formeză statul și că acestu stat este și trebuie să fiu poliglot, câtă vreme sunt aceste națiuni?

Dar se vedem ce a răspunsu ministru-președinte unguresc Tisza la vorbirea deputatului sasu Meltzl. Ministrul unguresc face și elu la rându-i complimente deputatului sasu dicendu, că a spus în modu parlamentar și frumosu gravaminele conaționalilor săi ardeleni. Dar legea din 1876 — dice d-lu Tisza — nu s'a făcutu din dușmăniă cătră Sasii ardeleni, ci fiindu că așa au cerutu interesele administrațiunei: acelașu lucru s'a făcutu și cu Ungurii — Cumanii-Jazyii, Haiducii — și cu Săcuii, cari pote că din punctu de vedere municipalu posedau drepturi mai radicale. Cu privire la Universitatea săsescă a dîsu ministrul unguresc, că ea niciodată n'a posedatu unu cercu de dreptu municipalu, prin urmare în 1876 nu l'a perdutu. Ea a avutu o chiamare culturală și dreptul de ași administra averea, și acesta și l'a și păstratu. Apoi continuă:

Tocmai decât și domni deputați vedu — cum credu că vedu — cumcă enigma păstrării naționalității lor în Ardeal este, că deoparte servescu cu fidelitate statului ungaru, de altă parte își susțin cultura lor la nivelul de acum și de se pote o ridică, atunci trebuie să vedu ei că în Universitatea săsescă au păstratu aceea ce le e necesaru din punctu de vedere alu acestor scopuri culturale.

Am dîsu de mult și o dîcu și acum, că elementele unguresci și săsesci în Ardeal ar trebui să țină unlu cu altul. Mă bucuru, că am auzit acum anteași dată, că și dîsșii pîtrundă acesta. (Strigări în stînga: Și Zay a spus'o!) Așa desvoltatu n'am auzit'o, și decât a dîs'o forte bine a făcutu.

Asta are unu sensu, dar nu acela ce a amintit d-lu deputatu, că adecă suutu constrînsi a forma o partidă săsescă deosebită și a nu se alătura nici unei alte partide, fiindu că nu se potu alătura din motivul partidei guvernului și din acela alu opozițiunei.

Se'mi credă d-lu deputatu, că decât Sasii — precum cu bucuria am auzit acesta dela dînsul, deși e simplu datoria lor — dovedesc și cu fapte, că sunt fideli statului ungaru, că sunt gata să lucreze pentru el și să'i aducă și jertfe, și adecă astfelu să dovedescă, că acea vestită foia din Sibiu („Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“) și chiar și câțiva domni dintre Sasi să inceteze a fi acelu isvoru, din care conaționalii lor din streinătate își scotu cele mai nedrepte acuzări contra noastră — se'mi credă, că d-nii deputați în acelu momentu, în care acestea ar înceta, se potu alătura oricarei partide a țării: alăturate-se, decât le place, toți opozițiunei, acesta nu va schimba nimic în situațiunea lor și în procederea și dreptatea politice unguresci față cu ei. (Vii aprobări.)

Dar se'mi credă că a se provoca la situațiunea silnică, că adecă aderenți a diferite păreri politice, vedu bine cu excepțiune de unii, cari s'au alăturat unei partide, au fostu nevoiți să formeze o deosebită partidă săsescă, acesta însemneză a nu cunosc viața constituțională sănătoasă. (Aprobări generale.) Căci viața parlamentară sănătoasă dorește, ca partidele să nu se grupeze după rasă, ci după convingeri. (Vii aprobări.)

Repetu, câtu timp voi ave eu influință, nu voi comite niciodată o nedreptate, căci nici până acum n'am comis (ce vameș și fariseu, ce Iesitu! — Red.), dar decât voru face ceea ce cu bunăvoință i-am sfătuit acum, atunci se'mi credă că, chiar decât s'ar alătura toți ambelor opozițiuni, voi face totul ce pote face bunăvoința unu guvern pentru ei și direcțiunea, ca Sasii în Ardeal să formeze cu Ungurii împreună o falangă. (Vii aprobări.)

Cu alte cuvinte, totă bunăvoința și-o va arăta guvernul unguresc, decât Sasii își voru pune grumazul sub genunchele lui — ca să formeze o falangă!

„Pester Lloyd“ dice că, decât Sasii acceptă idea de stat maghiar și limba ungurescă, asta nu însemneză o concesiune din partea lor, ci e o datoriă asupra căreia nici nu se mai pote discuta. „Dela Sasi anume se înțelege de sine acesta, căci numai ținendu strinsu la idea de stat maghiar își potu apăra existența, ei, cari sunt o insulă ce dispăre, de mică ce e în mijlocul valurilor elementelor streine.“

Așa dăscălesce foia ungurescă pe compatrioții Sasi, după ce i-a prinsu, ca și Tisza, cu declarațiunea, că se supună ideii de stat maghiar, care nu e altceva decât: maghiarisare curată.

Trupele dela granițele ruso-austro-germane.

„Militär Wochenblatt“ constată, că efectivele de pace ale corpurilor de armată întrunite la granițele militare ale celor trei puteri se ridică: pentru Rusia la 315,500 omeni cu 689 tunuri de campanie, și pentru Austria la 38.000 omeni cu 338 tunuri de campanie.

Comparându situația militară pe teritoriul graniței ruso-germane, se constată că pe o suprafață de aproape 119.456 kilometri pătrați pentru Germania și de 119.311, pentru Rusia, porțiunea germană, care este cea mai mare, este ocupată de 81.714 omeni cu 14,520 cai și 238 tunuri, pe când, pe porțiunea rusă, se numără 123.275 omeni, 24.198 cai și 274 tunuri.

De asemenea, garnisuna din Varșovia cuprinde 20,000 omeni, 3.600 cai și 54 tunuri, pe când aceea din Königsberg cuprinde numai 7.700 omeni, 1.400 cai, 50 tunuri, și aceea din Breslau 5.000 omeni, 1.100 cai și 32 tunuri.

„Invalidul rusu“ a susținutu că în Germania orientală, dela 1878, s'au construit 4.850 kilometri de drum de feru. „Militär Wochenblatt“ observă că dela acea dată nu s'au construit decât 1.865 kilometri în Prusia orientală, Prusia occidentală, Posania și porțiunea Silesiei situată pe malul dreptu alu rîului Oderu.

SCRILE PILEI.

Atragem atențiunea contribuabililor, cari au datorii intabulate pe proprietățile și realitățile lor, precum case etc., ca să fasoneze aceste sarcini pe blanchetele, ce le primesc dela oficiul de dare orășenesc, căci li se scade din dare în proporțiunea mărimii datoriei ce îngreunează realitățile lor. Terminul pentru aceste fasonări este numai până la 19 (31) Ianuarie 1888 inclusiv. Se mai primesc fasiuni asupra capitalilor acestora passive până în 15 Februarie n. 1888, însă numai pe lângă o petițiune, în care trebuie să se justifice întârzierea fasiunei. Lună și Marți 18 și 19 (30 și 31) Ianuarie a. c. însă se primesc încă fasiunile, fără nici o petițiune, de către oficiul de dare orășenesc.

E cu neputință să întreprindă „patrioții“ ceva fără să facă „cestiune națională“ din acelu ceva. Așa e vorba se se prefacă colegiul „Miko“ din *Sepsi-Sân-Georgiu* în liceu cu ajutorul statului. De repetite ori au petiționat ministrului Trefort atătu colegiul câtu și comitatul Trei-scaune, și acum în urmă și conventul reformatu susțin petițiunea „din interesu naționalu mai înaltu“. Ministrul, sciindu că visteria e golă pușcă, li-a răspunsu totdeuna: Nines penz! (Nu-să bani). Acum a apărutu sub acestu titlu și o broșură, care ar fi chemată a „do-

„FOILETONULU GAZ. TRANS.“

(3)

STRĂBUNII NOȘTRI

Novelă istorică

Anul 104 după Christ.

Cartea I. — Pădurea Bersovia.

CAP. I.

Dar preoții se pregăteau s'o urce pe rugu, ca de acolo s'o arunce în țepă.

Longin le făcu semn să stea, apoi vorbi lui Decebalu:

— Dacă dîci tu că ești stăpânitor alu văzduhurilor și apelor carpatine, și ești omu er nu ești fiară, implinește dorința unu dușman pe care l'au înșelat...

— Spune ce vrei, răspuse Decebalu, fără a se supăra, dar fără a ridica capul.

— Dărușce-mi dîlele jertfei.

La aceste cuvinte regele deschise ochii mari, se ridică iute de pe bolovani și se apropié de Longin:

— Ale tale sunt, dîse elu îndesatu, dar spune!...

Acestă vorbă i se repetase de ne-numerate ori. Decebalu îi cerea să-i destăinușcă secretele armatei romane

și să-i spuie cum se potă ajunge noptea până la împăratul Traianu.

La această nouă întrebare Longin își lăsă ochii în pământ și amuți. Regele se trânti din nou jos și, supăratu, strigă:

— Să se sfârșească odată cu rugurile!

Preoții începură a urca pe Dochia pe grămada de lemne. Longin, neputendu-și stăpâni mânia, se apropié de totu de tron și dîse mai la urechea regelui:

— Ai îmbetrănitu căne, și vei muri ca unu căne! Zeii nu iartă se îngropi de vie atăta frumusețe. Ridică-ți ceața de pe ochi și uită-te!

Fără voiă, Decebalu își întorse privirile spre locul țepelor, și vedendu pe fiică-sa, sări de pe tron cu buzduganul în mână și opri pe preoți. Apoi apucă pe Dochia de braț și aducendu până în fața lui Longin, o trânti la pământ:

— Îmi pare rău... rinji elu. Închină-te la dușmanu, muiere, că ț-a scăpatu dîlele.

Și-și întorse privirile. Longin o ridică de jos și o încredință preoților, cari o recondușeră și o lăsară singură în

frunțaru. Ca unu sora ce se uită înapoi peste munți, ochii ei cătară lungu la elu peste umerii popilor, și când și-i muié în jos și plecă, sorta ei se hotărise...

Furiosul rege apucă pe Longin de braț și începă a-i vorbi, ca prinsu de spasmuri:

— Ții minte pe Burebiste? Elu a fostu Rege dacu. Elu a bătutu pe împăratul vostru *Mețianu* cu generalii lui. Elu a făcutu din Dacia o țară mare și glorioasă... Pe mine, mă veți? Eu sunt Rigă, așa-i? Am bătutu pe *Bastarni*, am bătutu pe *Buri*, pe *Boi*, pe *Geți*, — chiar pe voi v'am bătutu! Am bătutu pe *Sabinu* și l'am ucisu; am bătutu pe *Fuscu* și l'am ucisu; am scăpatu *Zarmizegethusa* de mâna lui *Iulianus*... V'am bătutu de patru ori, și m'ați bătutu odată, o singură dată! Ei!... și pentru această singură dată, așu vré să vă crăpu capul în bucăți, așu vré să împungu cu virfulu sulitei în ochii împăratului vostru!... Tronul meu este elu celu mai mândru sub sora? Eu sunt Rege?...

Longin dete lungu din cap:

— Tu ești Rege, — dar tronul tău nu este celu mai mândru sub sora.

— Di că este! Ei, acestu tronu țilă dau țte. Eu mă scolu să șeți tu, decât-mi vei spune ce gându are Traianu cu mine.

— Eu am venit să încheiu pace. Nu ț-e rușine, Rege?

Dar regele Decebalu nu se mai stăpănea. Ca o vulpe săngerată, dar încă șireată, voia să mușce, și se umilea, se tira la picioarele lui Longin.

— Eță nobilimea mea, dîse elu, uitându-se rotă în juru-i, fecioarele dace, mamele dace vin la picioarele tale. Di că vrei!

Și până să se desmetească Longin din furia de vorbe a regelui, cele 12 fecioare (afară de Dochia) cădură în genunchi la picioarele lui. Ele erau îmbrăcate: cu haină ușoră de lână albă și subțire, cu mâneci, și lungă până 'n pământu, cutată, deschisă puțin la gatu și strinsă la mijlocu cu colan. Pe deasupra o manta colorată, fără mâneci, scurtă și cu talie. Unele, după portul tribului, aveau pe capu mahramă subțire, altele nu aveau. — Erau Acolo: *Andrada*, *Bicena*, *Dada*, *Surata*, *Comosicena* și alto fice de nobili. *Bicena* lui Bărhală, copilă albă și nesărutată, grăi lui Lon-

FARMACIA I. PSEPHOFER

VIENA, Singerstrasse Nr. 15 188.12-8
la „goldenen Reichsapfel“.

Pilule pentru curățirea sângelui, mai înainte numite „Pilule universale“, merită cu totu dreptul numirea din urmă, de ore-ce în faptă nu există aproape nici o boală, la care nu ar fi probată în mii de cazuri efectul lor miraculos. În cazurile cele mai cerbice, la cari multe alte medicamente s'au întrebunțat în zadar, s'a dobândit cu aceste pilule de nenumărate ori și după un scurt timp deplină însănătoșare. I cutioră cu 15 pilule 21 cr., 1 sulă cu 6 cutioare 1 fl. 5 cr., la trimiteri nefrancate cu rambursă 1 fl. 10 cr.

Trimițându-se prețul înainte costă cu expedarea francată 1 sulă cu pilule 1 fl. 25 cr., 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. — Mai puțin de un sulă nu se poate trimite.

Au încurs-o o mulțime de scrisori, prin cari consumatorii acestor pilule mulțămesc pentru redobândirea sănătății lor după cele mai diferite și grele boale. Ori-cine a făcut odată încercare, recomandă acest medicament mai departe.

Reproducem aci câteva dintre multe scrisori de mulțămite.

Leopold, 15 Maiu 1888.

Prea onorate Domnule! Pilulele D-v. produc adevărată minune, ele nu sunt ca alte așa de multe medicamente recomandate, ci ele ajută într-adevăr aproape în toate boalele. Din pilulele, ce am fost comandată la Pasca, am împărțit cele mai multe la amici și cunoscuți și au folosit la toți, chiar și persoane de o etate mai mare și cu diferite boale și defecte au dobândit prin ele, deși nu perfectă sănătate, der toși o îmbunătățire însemnată, și voescu a urma cu întrebunțarea lor. Te rog der a-mi mai trimite încă 5 suluri. Din parte-mi și dela toți, cari am avut de-a vorbi cu ei, prin pilule D-v. a ne redobândi sănătatea, primii cea mai cordială mulțămite. Martin Deutinger.

juvenală. Acesta a mea mulțămite Ve rogă a o întrebunțare spre binele tuturor celor cari suferă, și Ve rogă totodată, ca se-mi trimiteți din nou 2 suluri pilule și 2 bucăți săpunu chinezesc. — Cu deosebită stimă, supus. Alois Kovak, prim-grădinaru.

Stimate Domnule! Presupunând, că toate medicamentele D-tale vor fi așa de bune, ca renumitul balsam contra degerăturilor, care în familia mea a făcut un sfârșit grabnic la mai multe umflături de degerătură, m'am decis pe lângă totă neîncrederea mea în așa numitele mijloce universale de lecuire, a lua refugiu la pilulele curățitoare de sânge ale D-tale, ca prin ajutorul acestora mică globuleț se bombardeză la emorhoidale, de cari suferă de ani îndelungați. Nu așteptă de loc a ve măturisi acuma, că suferința mea învechită după o întrebuințare de 4 săptămâni a încetat cu totul, și că recomandă aceste pilule în cerculu cunoscuților mele cu cel mai mare zel. Nu am nimic în contră și decă ve face întrebunțare în public de aceste ale mele șire, înse fără de subsemnarea mea. Viena, 20 Februaru 1881. Cu înaltă stimă C. v. T.

Bega Szil-György, 16 Februaru 1882.

Onorate Domnule! Nu Ve potu exprima în destul cordială mea mulțămite pentru pilulele D-v. de ore-co pre lângă ajutorulu lui D-don consorta mea care deja ani îndelungați a suferit de miserie s'a vindecat prin pilulele D-v., și cu tote că și acum trebuie din când în când să întrebunțeze din ele totuși sănătatea ei s'a îmbunătățit într-atați. În câtă pôte se-și veică de tote ocupațiunile ei cu vicioane

- Balsam contra degerăturilor de I. Psephofer**, de multă ani recunoscut ca cel mai sigur remediu contra suferințelor de degerătură de totu felulu, precum și spre vindecarea ranelor învechite etc. 1 borcănelu 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.
- Balsam contra gusiloru**, remediu de încredere spre lecuire umflăturilor la gât. 1 flaconu 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.
- Essența de viață, (Picături de Praga)** contra stomaculu stricatu, a mistuerei rele și greutateilor de totu felulu, unu remediu de casă escelent. 1 flaconu 20 cr.
- Suculu Spitzwegerich**, medicamentu de casă în genere cunoscut și escelent contra catarulu, răgușelei și a tusei etc. 1 sticlău 50 cr., 2 sticlău cu trimiterea francată 1 fl. 50 cr.
- Alifă americana** contra rheumatismulu, cel mai bunu medicamentu la tote suferințele rheumatice, junghiu. Ischias (bolă de tremuru), junghiu la urechi etc. 1 fl. 20 cr.
- Lichioru din burueni de Alpi** dela W. O. Bernhard. 1 buteliă 2 fl. 60 cr., 1/2 buteliă 1 fl. 40 cr.

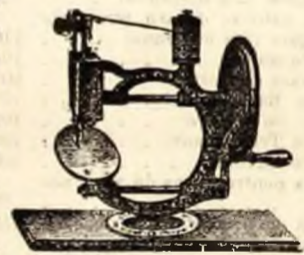
- Esență pentru ochi de Romershausen**. 1 buteliă 2 fl. 50 cr., 1/2 buteliă 1 fl. 50 cr.
- Prafu contra asudării picioareloru**, 1 cutia 50 cr. cu trimiterea francată 75 cr.
- Pomadă de Tancochinu de I. Psephofer**, de unu șiru de ani recunoscut de medic ca cea mai bună dintre tote remediile pentru creșterea perulu. Un borcanu elegantu ajustatu 2 fl.
- Plastru universalu de prof. Steudelu**, la rane din lovitură și impunsu, la totu felulu de bube rele și la umflături învechite, ce se spargu periodicu la picioare, la degetu, la rânile și aprinderile de țite și la multe alte suferințe de acestu soi, s'a probatu de multe ori. 1 borcanu 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.
- Sare universala de curățenia de A. H. Bulrich**. Unu remediu de casă escelent contra tuturor urmărilor digestiunei stricate precum: durere de cap, amețelă, cărcei la stomacu, acrelă în gatu, suferințe haemoroidale, constipațiune etc. 1 pachetu 1 fl.
- Franzbrantweiu** 1 buteliă 60 cr.

Afară de preparatele aci numite se mai află tote specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin tote diarele austriace, și la casă, când unele din aceste specii nu s'arū afla în depositu, se vorū procura la cerere cu promptitudine și câtu se pôte de efinu.

Trimiterile prin postă se efectuează iute, decă se trimit prețul înainte, seu cu rambursă.

Trimițându-se prețul înainte, (mai bine prin mandat postal) este porto postal cu multu mai efinu, decătu la trimiteri cu rambursă.

O nouă invențiune

care a produsu cu totu dreptulu atăta admirațiune, este de ingeniosulu mecanicu-artistu englesu D-nulu Märston construită și pentru ori-ce stofă aplicabilă

MAȘINĂ de cusutu universală.

Acesta face la ori ce lucru de cusutu servițiile cele mai escelente.

Costă completu
florini 5.50.

Cose fără deosebire tote stoffele. Este durabilă, din oțel și feru. Este simplă și ușor de mânuatu. Se furnisază în stare perfectă de lucru. N'are aproape niciodată lipsă de reparațiă.

Masina posedă o întocmire, ca la cusutu se nu se rupă aculu așa ușor și este în totă privința foarte practică. Fără-care cumpereși imediatu acestă admirabilă mașină de cusutu universală fără prejudețiu, căci eu inapoieză îndată flă-căruia banii, decă mașina nu funcționează.

Comandele se efectueșă cu rambursă postală și suntă a se adresa singurū numai la: Fekete

Fabriks-Depot neuer Erfindungen.

Wien, Margarethen, Wehrgasse Nr. 13 59. 196,6-6

Avisu d-lorū abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerățiunei se binevoiască a serie pe cuponulu mandatulu postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu diarulu nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, se binevoiască a serie adresa lămuritu și se arate și posta ultimă.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovu.

Rocū de erna de Loden,

I. calitate numai

fl. 5.

II. calitate fl. 6.50.

Celu mai bunu, celu mai efinu și celu mai durabilu Rocū de erna de Loden bunu din Stiria, în colorile suru și cafeniu și în tote mărimele.—Ca măsură ajunge la peptu

Jachete de dame, elegante și căldurose, în tote colorile dorite, impletite, portu forte plăcută, numai fl. 1.80

Costume gata bărbătesci, pantalon, rocu și gileteă lucrate din stofe bune și durabile de Brunn și Reichenberg, pentu toți, în formă elegantă și efină, căldurosu căptușite, în tote colorile dorite și în tote mărimele, întregulu costum costă numai fl. 6.50, II. calitat. fl. 8.50, III. sciolu celu mai finu fl. 10.50. — Ca măsură ajunge grosimea la peptu.

Mantale de plôie de cauciucu cu glugă dispreună, de Caucacio-Sheeting și impermeabilu, vulcanisatu, în formă elegantă de paltonu lungu, în timpu frumosu se pôte întrebunțu pe dosu ca Parasol. — Ca măsură ajunge înălțimea staturii. fl. 6.45.

Învălituri de masă și de patu, de ripsă fină, lucrate cu desenuri multicolore, la tote 4 colțurile cu cîșturi de plus. fl. 1.65.

Pături pentru calețoria și pentru cai, grose ca scundura caldu, cu bordure colorate, bucată fl. 1.75, cele mai fine fl. 2.75. fl. 1.75.

Saluri, elegante, căldurose, durabile, 74 mari, lucrate în colorii fine orientale, cu ciucuri de șenilă, fabulosu de ieftine, bucată numai fl. 1. fl. 1.

Singura expediare cu rambursă, seu cu plată anticipativă, sub garanțiă, prin: **Fekete's Fabriks-Lager fertiger Kleider**, „zur ung. Krone“, Wien, V., Wehrgasse Nr. 13 59. 1484-2

Care este cea mai buna hărtia pentru țigări?

Acestă întrebare foarte importantă pentru fâ-care fumătoru de țigări s'a stabilitu deja în modul celu mai ne dubiosu.

Nu este reclamp golă, ci unu faptu constatatu prin autorități științifice de primulu rangu pe baza analizei comparative a diferitelor hărtii de țigări mai bune, ce se află în comerțu, că hărtia de țigări

ORI CE CONTRAFACERE A ACESTEI HĂRTII SE VA URMARI CONFORM LEGII

DEPOSE S.G.D.G. EN FRANCE ET A L'ETRANGER

FRATII BRAUNSTEIN SINGURI FABRICANTI PARIS DEPOSE S.G.D.G. EN FRANCE ET A L'ETRANGER

10 MAIU 1877

DOROBANȚULU

„LES DERNIERES CARTOUCHES“

„DOROBANȚULU“

din fabrica **BRAUNSTEIN FRERES** la Parisu.

65 Boulevard Exelmans.

este cu deosebire cea mai ușoră și cea mai escelentă.

După ce s'a stabilitu acesta între altele prin Dr. Pohl, profesorul la facultatea tehnică în Viena, Dr. Liebermann, profesorul și conducătorul alu stabilimentulu chimicu de stat în Budapesta, și o analiză comparativă, făcută în Iuliu 1887 după puncte de vedere noue igienice de către Dr. Soyka, profesorul de Hygienă la Universitate nemțescă din Praga, a produsu chiar rezultatulu strălucitu, că hărtiele de țigări „Les dernières Cartouches“ și „Dorobanțulu“ sunt cu 23-74% mai ușore, și că împărtășeșă jumulu de tutunu cu 23-77% mai puține părți streine, ca celelalte hărtii analizate. Veritabilă este numai aceeași hărtia, a cărei Etichetă semănă cu desenulu aci imprimatu și care portă firma Braunstein Frères.

Fabrica a deschis unu depositu pentru vendare en gros a hărtiei de țigări și a tuburiloru pentru țigări

BRAUNSTEIN FRERES,

193,50-6

WIEN, II. Bez., Negerlegasse Nr. 8.

și se află aceste articole la tote firmele mai mari, cari au de vendare asemenea mărfuri.

SEMNE PENTRU CAPITALIȘTI

Fondată 1869.

din partea lui **HERM. KNÖPFLMACHER,**

Fondată 1869.

Cassă de Bancă protocolată.

VIENA, I., Wallnerstrasse Nr. 11. VIENA.

De când miliarde din averea națională se plasează cu firmă încredere în puterea sustinătoare de stată a vechiulu imperiu, în valori de stată rentabile, la celu mai micu semn de posomorire a situațiunei politice atătu fiercare proprietaru de rente, cât și aceia, cari și-au plasatu banii în valori de căl ferate și în valori locale, și își aruncă într-o mișcături neîntemeiată hărtiele și alorgă la cea mai de aproape casă de păstrare, care la rendulu ei își plasează banii erăși numai în valori egale, oferindu depozantulu interesele minime și nepermitendu nici o controlă în administrațiunea ei. Se recomandă așa deră în prima liniă a alege numai hărtii din patria bine fundate, a căror rentabilitate e garantată sub tote împrejurările, care își recăștigă cursurile chiar și în timpu de reshelu și care sunt mai pre susu de ori ce indoelă. A-și mobilisa averea impune precauțiune sub acesta înse înțelegu a se desface de tote hărtiele negarantate și a-și procura numai valori bine probate.

Ocașiunea, ce nu s'a ivitu, de mulți ani, că:

- rentele noastre forte bine classate aducă 5%
- hărtii garantate de ale căiloru ferate aducă 6%
- priorități forte solide aducă 5%

se fie folosite de toți capitaliștii speculanți pentru a-le cumpăra. 10. 0-1

Deoarece la bursa momentulu este totulu, me rogă pentru înștiințu la timp, pentu ca să puteți apuca momentulu potrivit, și se puteți trage folosu din ridicarea cursulu hărtiiloru recomandate de mine. — Pentru capitaliști, cari vreu se-și asigure cursulu ce momentulu este efinu, suntă totdeauna gata pentru unu acuntu potrivit, care în casu de lipsă pôte fi și în hărtii de valoare, de a-le avansa banii până când voru fi în pozițiune de a-și lua în primire efectele tote, seu parte din ele ori de a-le pute vind cu folosu. Informațiunt în privința acestă se dau în modu directu și gratuitu.